

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: ~

Cím: A főváros üzleti étvágya.

Forrás: Vállalkozás.

30.

(Hely)

1917. II. L.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(C)

Osztályozás

Tárgy

389.65

Hely

Idő

"1917"

A főváros üzleti étvágya.

A városi üzemek létjogosultságát tagadni, esztelenség lenne. Vannak feladatok, a városfejlesztéssel kapcsolatosak, amelyeket jól és a közönségre nézve hasznosan és célszerűen megoldani csakis a városi üzem képes. A közlekedés és a világitás pl., minden körülmény közt jobban van, ha nem rideg üzleti szellem és nyereszkes vágy irányítja üzemüket, hanem messze tekintő városi politika, mely nem csupán a mának előnyére, hanem a jövőnek sokféle követelményeire is tekint.

Viszont azonban perhorreskáljuk azt a városi szellemet, amely a vállalkozások mezején folyton szaglászgat, hol nyílnék alkalom új jövedelmező térfoglalásokra s hol lehetne állásokat és alkalmakat teremteni a „városi emberek“ szaporítására és kedvező elhelyezésére. A székesfővárosnál újabbán mind erősebb hajlandóság mutatkozik arra, hogy az egyszerű, sivár haszonszerzés és üzleti konkurrenca tilosába törjön be. Kérdezzük, mi köze a városnak, mondjuk a tankönyvkiadáshoz, az aszfaltfőzéshez, a cementgyártáshoz? Azért, mert a város iskoláiban tankönyvek kellene, mert a járdákat aszfalttal burkolják vagy a városi építkezésekhez cement kell, még nem okvetlenül szükséges, hogy a főváros ezekre az üzemekre berendezkedjék, amelyek a

a kellő üzleti szellem, nagy forgalom és szakavatott vezetés dacára is kétségkívül jelentékeny rizikóval járnak.

Hiszen tudjuk, hogy a városi és a magánüzemek közt mindig fennáll egy óriási különbség: az, amely a bürokratizmust ellentétbe hozza a vállalkozási és kereskedelmi szellemmel. Hacsak monopolizálni nem akarja a város az ilyenfajta üzemeket, mindenképpen alul marad a konkurreneciában, ha egyrészt szakavatottság hiánya folytán még a maga gyártmányának megbízhatóságát sem tudja biztosítani, másrészt üzeme korlátozottsága folytán drágábbá teszi önmagának a produktumot, ha kikapcsolja az egészséges verseny árszabályozó s többnyire árredukáló mozzanatát.

De van ezeken fölül egy sokkal magasabbrendű gazdasági, sőt ethikai szempont is, mely egyenesen tiltja a széleskörű kommunizálást. És ez: a termelő, vállalkozó és kereskedő fővárosi existenciák megrendítése, az adófizető polgárok kereseti lehetőségének csökkentése, jövedelmük és életstandardjuk csorbitása s közvetve az adójövedelemnek tetemes kiesése. A fővárosi üzemek kumulálása mindenképpen egészségtelen alakulat, mert hiszen minden városnak azon kell lennie, hogy mennél több magánvállalkozás élénkítse gazdasági fejlődését,

mennél több existencia találja meg itt boldogulását s hogy ő maga is élvezhesse egyrészt a magánkonkurrenca lehető kihasználását saját szükségletei fedezésében, másrészt a lakosság széles rétegeinek boldogulása révén a maga jövedelmenek természetes és egészséges szaporodását. A főváros is családapának tekintendő. Szeretetére és gondozására vannak bizva az existenciák százezrei. Törhet-e a jó családapa saját hozzátartozóinak jóléte és boldogulása ellen, különösen, amikor magának ebből nemcsak haszna nincs, de határozottan kár fenyegeti?